

Llengua catalana

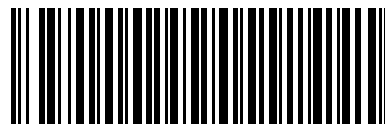
Sèrie 1

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

Instruccions

Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,1 punts, fins a un màxim de 2 punts, en els apartats 1 i 3. Els errors de l'apartat 2 («Expressió escrita») ja es tenen en compte en puntuar la redacció corresponent.

ELS CASTELLS, UNA TRADICIÓ DOCUMENTADA DES DE FA DOS-CENTS ANYS

La tradició suggereix que l'origen de les torres actuals data de les construccions humanes més modestes que en finalitzar certes processons religioses s'aixecaven a les poblacions valencianes, al sud del delta de l'Ebre, a començament del segle XVIII. Amb el pas dels anys, aquestes construccions van anar creixent en altura i importància fins a independitzar-se de les processons i els balls i cobrar l'entitat pròpia que tenen avui dia. Cap a mitjan segle XVIII, la tradició va anar pujant des del Camp de Tarragona cap al nord, i es va estendre per la zona del Penedès durant el segle XIX.

La primera actuació documentada data del febrer del 1801, a Valls. No obstant això, no va ser fins fa trenta anys, amb l'arribada de la democràcia, quan les torres humanes van començar a adquirir la seva actual rellevància social i es van convertir en un reconegut símbol de Catalunya.

De la mateixa manera que el món taurí té el seu propi llenguatge i girs lingüístics, el vocabulari casteller és extens, i dominar-lo és un requisit imprescindible per a entendre què passa a la plaça quan s'aixeca una torre humana. La base és la *pinya*, que congrega centenars de persones, la majoria membres del grup, encara que algunes vegades part del públic que s'aplega a la plaça s'uneix per servir de base al castell. Sobre aquest primer pis es poden construir uns nous fonaments, amb una segona base que es diu *folre* i, si cal, una tercera base, les *manilles*. Les torres s'organitzen per pisos i s'anomenen començant pel nombre de components de cada pis i el nombre de pisos que el formen. Així, un *tres de nou* correspon a tres persones i nou pisos en total. El penúltim pis, el forma l'*acotxador* o *acotxadora*, un nen o nena sobre el qual s'enfila l'*enxaneta*, que donarà per bo el castell quan aixequi el braç esquerre en un singular moviment (*fer l'aleta*).

Cada castell té una litúrgia pròpia. Un intent de castell es considera vàlid quan comencen a sonar les gralles, una mena de flautes que criden a fer silenci i a la concentració. I es culmina quan es fa l'aleta. Si després el castell s'ensorra, es diu que ha fet llenya i que només s'ha carregat. Quan es desmunta igual que s'ha pujat, es diu que el castell s'ha descarregat, procediment que completa el mèrit de la gesta.

Més enllà del seu valor cultural i simbòlic, els castells són també una modalitat gairebé esportiva, i cada dos anys, a Tarragona, se celebra una competició per a determinar quina colla és la millor. Fa poc, els Castellers de Vilafranca es van coronar per cinquena edició consecutiva com la millor colla de Catalunya, i pocs dies després van aconseguir la gesta de carregar i descarregar, per primera vegada, un dos de vuit —una construcció de vuit plantes amb dues persones per pis—, una torre que, fins en aquell moment, era coneguda en el món casteller com «la bèstia indomable».

Adaptació feta a partir del text
«Els castells, una tradició documentada des de fa 200 anys».
El Periódico (16 novembre 2010)

1. Comprensió i expressió

[3,5 punts]

1.1. Resumiu les idees principals que s'exposen en el text. El resum ha de tenir entre vuitanta i cent paraules, aproximadament.

[1,5 punts]

Orientativament, un resum correcte podria contenir aquestes idees essencials:

- 1) **La tradició dels castells humans va néixer al principi del segle XVIII al sud del delta de l'Ebre, des d'on es va anar estenent a altres indrets.**
- 2) **Actualment aquesta tradició ha esdevingut un símbol de Catalunya.**
- 3) **Els castells tenen un llenguatge i un ritual característics.**
- 4) **Els castells han adquirit també un caràcter gairebé esportiu i la principal competició se celebra cada dos anys a Tarragona.**

Corregiu l'exercici tenint en compte els criteris següents:

El resum recull tres o quatre de les idees essencials del text d'una manera clara, ordenada i precisa. .... 1,5 punts

El resum és vàlid perquè recull en general la informació del text, però hi pot haver una certa imprecisió en l'expressió o algun oblit. .... 1 punt

El resum té mancances a l'hora de recollir les idees expressades en el text (hi apareixen només dues de les idees essencials) o presenta una expressió poc clara i precisa. .... 0,5 punts

El resum no recull les idees essencials del text o presenta una expressió clarament desordenada i confusa, mancada de precisió. .... 0 punts

El resum s'ha de valorar globalment: a partir de la proposta de puntuació quantitativa anterior i també amb una visió qualitativa del conjunt, de manera que es poden adjudicar puntuacions intermèdies, com ara 1,25, 0,75 o bé 0,25.

- 1.2. Diguen què era «la bèstia indomable» (línia 34) i per quin motiu creieu que rebia aquest nom.

[1 punt]

Es tractava d'una construcció d'un dos de vuit, i era anomenada «la bèstia indomable» perquè fins aleshores cap colla no havia pogut carregar-la i descarregar-la a causa de la seva gran dificultat.

S'ha de corregir la resposta amb una visió qualitativa i global, a partir dels criteris següents:

Resposta clara i completa	1 punt
Resposta vàlida, però amb alguna imprecisió o manca de claredat	0,75 o 0,5 punts
Resposta deficient, tot i que hi pugui haver algun element vàlid	0,25 punts
Resposta clarament deficient	0 punts

- 1.3. Escriviu, íntegrament, el subjecte de les formes verbals següents, subratllades en el text:

[1 punt]

- a)** «es va estendre» (línies 6 i 7):

la tradició

- b)** «s'uneix» (línia 16):

part del públic (que s'aplega a la plaça)

- c)** «s'enfila» (línia 21):

l'enxaneta

- d)** «comencen a sonar» (línia 24):

les gralles

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

2. Expressió escrita

[3 punts]

Trieu UNA de les dues propostes següents:

- A. Exposeu, en unes cent paraules, la vostra opinió sobre la importància que la societat dóna a determinats esports, com el futbol.
- B. Escriviu un text d'unues cent paraules sobre un costum o una tradició que considereu interessant: expliqueu-ne les característiques i digueu per quin motiu us agrada.

- La valoració del text s'efectua sumant la puntuació adjudicada en cadascun dels apartats que s'indiquen a continuació, però també s'ha de fer una valoració qualitativa global, a partir de la qual es podrà arrodonir i modificar a l'alça o a la baixa la puntuació total d'aquesta qüestió.
- Si el text no respon al que es demana (se n'allunya molt clarament i tracta d'un tema diferent), es valorarà amb 0 punts.
- Si el text és molt breu, cada apartat es puntuarà d'una manera proporcional a l'extensió. Si té menys de 50 mots, es valorarà amb 0 punts.

a) Coherència

Selecció i ordenació correctes de la informació	0,5 punts
Algun problema en l'ordenació o en la selecció de la informació	0,25 punts
Text desordenat i confús	0 punts

b) Cohesió (puntuació, concordança, construcció de les frases)

0-2 errors	0,75 punts
3-4 errors	0,5 punts
5-6 errors	0,25 punts
Més de 6 errors	0 punts

c) Correcció (ortografia, morfosintaxi, lèxic)

0-2 errors	1 punt
3-4 errors	0,8 punts
5-6 errors	0,6 punts
7-8 errors	0,4 punts
9-10 errors	0,2 punts
Més de 10 errors	0 punts

d) Variació

El text fa servir recursos sintàctics variats i un lèxic precís i no conté repeticions; s'hi admetrà alguna deficiència lleu.	0,25 punts
El text presenta pocs recursos lèxics i sintàctics, i alguns mots o estructures es repeteixen sovint.	0 punts

e) Registre

La llengua del text s'ajusta al grau de formalitat i al canal adequats; s'hi admetrà algun error lleu.	0,25 punts
El text conté alguns errors greus pel que fa al canal o al grau de formalitat.	0 punts

f) Disposició

El text respecta els marges, les línies estan disposades correctament i la lletra és ben llegible.	0,25 punts
Hi manca algun dels elements anteriors.	0 punts

3. Reflexió lingüística

[3,5 punts]

3.1. En el text hi ha les expressions subratllades següents; escriviu-ne un sinònim o una expressió equivalent:

[1 punt]

a) «No obstant això, no va ser fins fa trenta anys» (línia 8):

tanmateix, amb tot, però o similars

b) «De la mateixa manera que el món taurí» (línia 12):

igual que, d'una manera similar a o similars

c) «encara que algunes vegades» (línia 15):

malgrat que, tot i que o similars

d) «Així, un tres de nou» (línia 19):

per tant, per això, per aquesta raó o similars

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

3.2. Expliqueu per què s'accentuen els mots següents:

[0,5 punts]

a) Importància:

Perquè és un mot esdrúixol.

b) Penúltim:

Perquè és un mot pla acabat en -m, no acabat en vocal, vocal +s o -en/-in.

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

3.3. Digueu quina funció sintàctica (complement directe, atribut, complement predicatiu, etc.) fan els sintagmes següents, subratllats en el text, en l'oració en què apareixen.

[1 punt]

a) «de les torres actuals» (línia 1): **complement del nom**

b) «extens» (línia 13): **atribut**

c) «una litúrgia pròpia» (línia 23): **complement directe**

b) «vàlid» (línia 23): **complement predicatiu**

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts.

3.4. Completeu les frases següents amb la forma correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com indica l'exemple. Tingueu en compte que la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt]

Exemple: Han demanat que jo us resolgui (RESOLDRE) el problema.

a) El professor vol que vosaltres li **doneu** (DONAR) la vostra opinió sempre que calgui.

b) Mira la llista dels assistents a l'acte, però no crec que tu hi **coneguis** (CONÈIXER) ningú.

c) Mentre es faran els discursos, els intèrprets **traduiran** (TRADUIR) cada intervenció.

d) Els llegums encara s'estan **coent** (COURE).

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,25 punts. Qualsevol error ortogràfic invalida la resposta.

